

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Feitenreconstructie

Tijdlijn: Maatschappelijke
ondersteuning >

Periode: maart 2021 tot en met 8 juli 2022

Programmadirectie Nafase COVID-19

Leeswijzer

Deze feitenreconstructie van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) betreft de periode maart 2021 tot en met 8 juli 2022 en is gebaseerd op zowel openbare bronnen (voornamelijk Kamerbrieven met bijlagen en richtlijnen gepubliceerd door de Rijksoverheid) als interne bronnen (voornamelijk nota's). Daarnaast is input verwerkt van de beleidsdirectie(s) van VWS die betrokken was (waren) bij het thema van deze tijdlijn.

De **grijze teksten** verwijzen naar aanvullingen op basis van mondelinge bronnen of van respondenten ontvangen opmerkingen zonder bronstukken.

De feitenreconstructie start met een kort overzicht van de belangrijkste kantelmomenten. Kantelmomenten zijn cruciale momenten en/of belangrijke koerswijzigingen in de bestrijding van de coronapandemie. De kantelmomenten zijn in de feitenreconstructie die volgt in meer detail te vinden.

Deze feitenreconstructie is een vervolg op de feitenreconstructie 'Maatschappelijke ondersteuning' die de periode maart 2020 tot en met februari 2021 beslaat. Voor informatie over andere onderwerpen tijdens de coronapandemie wordt verwezen naar de desbetreffende tijdlijnen.

Namen en functienamen van medewerkers van het ministerie van VWS worden in de feitenreconstructie vervangen door "ambtelijk VWS" en namen van medewerkers van andere organisaties zijn vervangen door "functionaris".

Gebuurde hyperlinks in sommige bronvermeldingen zijn mogelijk na verloop van tijd niet meer toegankelijk.

Op 23 maart 2022 vervallen vrijwel alle maatregelen ter bestrijding van COVID-19. Deze datum vormt daarmee de afsluiting van de tijdlijnen. Na deze datum hebben nog een aantal gebeurtenissen plaatsgevonden die relevant zijn om een totaalbeeld te schetsen in het kader van de reconstructie. In het laatste hoofdstuk worden deze gebeurtenissen beschreven.

De Bestuursraad VWS heeft de inhoud van deze tijdlijn vastgesteld op 4 november 2022.

Instructie

Dit document is interactief. Dat betekent dat informatie - naar wens en op maat - uitgebreid kan worden.

- **Algemeen:** als de cursor (of het handje) verandert in een wijzende vinger dan is er sprake van een interactief element.
- **Oranje schuin en dikgedrukte** tekst gaat naar extra informatie binnen dit document
- **Blauwe onderstreepte** woorden linken naar internetpagina's buiten dit document.
- Klik op het icoon om naar het overzicht met de kantelmomenten te gaan.
- Met de blauwe en witte pijlen kunt u naar links en rechts navigeren.
- Na het volgen van een interne link naar de verklarende woordenlijst kunt u terug naar de lopende tekst door op het pijltje **Keer terug** naast het woord te klikken.
- Na het volgen van een interne link naar de eindnoten¹ of bronnen kunt u terug naar de lopende tekst door in het overzicht op het cijfer voor de eindnoot te klikken.

Kantelmomenten

1. Voorlopig de laatste richtlijn voor de opvang van dak- en thuisloze mensen

In mei 2021 wordt op rijksoverheid.nl een nieuwe versie van de 'Richtlijn opvang dak- en thuisloze mensen'. Vanaf deze dag gaat de regering een stap verder in het openen van de samenleving en richt zich op het afbouwen van de noodopvang.

[Ga naar hoofdstuk 4 >>](#)

2. Invoering 'Eigen Verklaring Uitzondering Mondkapjesplicht'

In juni 2021 informeert demissionair minister de Tweede Kamer over de nieuwe verklaring 'Eigen Verklaring Uitzondering Mondkapjesplicht'. Deze verklaring vervangt de hulpkaart. In de Eigen Verklaring geeft de gebruiker aan met welk bewijsmiddel hij of zij kan aantonen dat hij of zij onder de uitzondering valt.

[Ga naar hoofdstuk 3 >>](#)

3. Zelftesten voor kwetsbare mensen in zelfisolatie

In augustus 2021 informeert demissionair minister De Jonge de Tweede Kamer over het beschikbaar stellen van zelftesten aan kwetsbare groepen in thuisisolatie. Per persoon wordt maximaal één pakket per maand vertrekt van 25 stuks. De verstrekking van zelftesten is in juli 2021 gestart.

[Ga naar hoofdstuk 1 >>](#)

4. Aanvullende maatregelen voor kwetsbare mensen

In september 2021 informeert demissionair minister De Jonge de Tweede Kamer dat de regering heeft besloten aanvullende maatregelen te treffen voor mensen die zich niet kunnen beschermen middels vaccins. De regelingen voor de verstrekking van PBM en zelftesten wordt verlengd tot 1 januari 2022. De huidige doelgroep (mantelzorgers, PGB-gefinancierde zorgverleners en vrijwilligers in de palliatieve zorg) wordt uitgebreid met mensen die om medische redenen niet gevaccineerd kunnen worden of bij wie vaccins onvoldoende werken. Daarnaast worden verschillende sectoren (zoals de zorg en het openbaar vervoer) opgeroepen om het gebruik van PBM door personeel (en patiënten of reizigers) te blijven stimuleren. Testen voor toegang zal eraan bijdragen dat meer plekken veilig zijn voor de doelgroep.

[Ga naar hoofdstuk 5 >>](#)

5. Wederom noodopvang

Wanneer het aantal besmettingen weer toeneemt in november 2021 roept VWS via een nieuwe richtlijn gemeenten en opvanginstellingen op alle locaties die bedoeld zijn voor dag- en nachtopvang van dak- en thuisloze mensen wederom conform de anderhalve meter in te richten, in ieder geval tot 1 april 2022.

[Ga naar hoofdstuk 4 >>](#)

6. Omikronlockdown

Eind december roept de regering een landelijke lockdown af. Daarom roept VWS gemeenten op om – net als tijdens eerdere landelijke lockdowns – de nachtopvang ook open te stellen voor mensen die daar conform de Wmo 2015 geen recht op hebben.

[Ga naar hoofdstuk 4 >>](#)

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis

2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket

3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen

4. Opvang van dak- en thuisloze mensen

5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek

6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis

Maart

13

Op 13 maart 2021 geeft demissionair minister De Jonge akkoord op het accepteren van een onrechtmatigheid van ca. € 1,23 miljoen ten aanzien van het taxivervoer in de subsidieverlening aan het Nederlandse Rode Kruis (NRK). Het NRK ondersteunt onder andere in het organiseren van begeleid vervoer naar teststraten en vaccinatie locaties. Het herijken van de subsidieverlening aan NRK op het onderdeel vervoer zal echter volgens de directie Wetgeving en Juridische Zaken (WJZ) de staatssteuntoets niet doorstaan, waarmee de subsidieverlening onrechtmatig zal zijn. Vanwege de haast is er over de nota ter beslissing geen afstemming geweest met de directie Financieel-Economische Zaken (FEZ) of het ExpertiseCentrum Subsidies (ECS).¹

23

Op 23 maart stuurt demissionair minister De Jonge de Tweede Kamer een stand-van-zakenbrief betreffende COVID-19 met de bijlage "COVID-19-Strategie voor mensen met een beperking of chronische ziekte: derde monitor". Deze bijlage is de derde en laatste rapportage in opdracht van VWS over de uitvoering van de in de rapportagetitel genoemde strategie.

De belangrijkste thema's uit de monitor zijn:

- de aanhoudende druk op mensen met een beperking, zoals bij degenen bij wie het wegvallen van – de weinige – sociale contacten een extra grote impact heeft op hun mentale welbevinden;
- perspectief door de toenemende vaccinaties in onder andere de gehandicaptenzorg;
- de effecten van het wegvallen en aanpassen van dagbesteding die naar voren komen uit focusgroepen met zowel begeleiders van, als deelnemers aan dagbesteding.

De demissionair minister wijst op het in februari aangekondigde steunpakket 'Sociaal en mentaal welzijn en leefstijl' dat de thema's uit de monitor ondervangt.²

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

- 1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis**
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek
6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Mei

20

Op 20 mei spreekt demissionair minister Van Ark met verschillende experts uit de praktijk en wetenschap over de effecten van COVID-19 en de coronamaatregelen op mensen met een beperking. Hiermee wil zij leren van de lessen en inzichten uit de crisis ten aanzien van de doelgroep, voor de periode hierna en om in het achterhoofd te houden bij een eventuele volgende crisis. Zij benadrukten onder andere het belang van het in stand houden van sociale activiteiten en structuur (zoals dagbesteding en een steunend netwerk in de wijk), om bijvoorbeeld vereenzaming, angst en psychische problematiek te voorkomen.³

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

- 1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis**
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek
6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Juni

30

Op 30 juni publiceert het RIVM het tweede deel van de rapportage 'Hoe gaat het met thuiswonende ouderen tijdens COVID-19: inzichten uit de literatuur - deel twee' in de vorm van een factsheet.⁴

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis

2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket

3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen

4. Opvang van dak- en thuisloze mensen

5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek

6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Juli

07

Op 7 juli stuurt demissionair minister De Jonge de tweede RIVM-rapportage⁵ over thuiswonende ouderen naar de Tweede Kamer als bijlage bij een maatregelenbrief betreffende COVID-19. Waar de eerste factsheet vooral zag op de periode tot juni 2020, is er in de tweede factsheet onderzoeksdata geanalyseerd over de periode tussen juni 2020 en maart 2021.

Het RIVM concludeert in deze tweede factsheet een aantal zaken:

- De formele zorg ging vaker door dan in de eerste helft van 2020;
- Mantelzorgers van thuiswonende ouderen ervoeren een grotere zorgzwaarte sinds de uitbraak van het coronavirus;
- Versoepelingen stelden ouderen in staat meer deel te nemen aan het maatschappelijk leven;
- De meeste ouderen waren tijdens de coronapandemie positief over hun digitale, telefonische of fysieke sociale contacten;
- In 2020 nam de eenzaamheid af in de zomermaanden en nam deze weer toe richting de winter. Dit patroon was te zien in alle leeftijdsgroepen. Het verschil in eenzaamheid voor en tijdens corona is voor ouderen veel kleiner dan voor jongeren.⁶

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis

2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket

3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen

4. Opvang van dak- en thuisloze mensen

5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek

6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Augustus

13

Op 13 augustus informeert demissionair minister De Jonge de Tweede Kamer over het beschikbaar stellen van zelftesten voor kwetsbare groepen in thuisisolatie. Vanuit de cliëntorganisaties voor mensen met een beperking of chronische ziekte is verzocht te bezien of en, zo ja welke, aanvullende bescherming mogelijk is voor mensen met een kwetsbare gezondheid die zich in thuisisolatie bevinden en niet gevaccineerd kunnen worden. Het gaat bijvoorbeeld om kinderen met een kwetsbare gezondheid die vanwege hun leeftijd (0–12 jaar) niet gevaccineerd worden, of om mensen die op advies van hun eigen arts, bijvoorbeeld vanwege een specifieke, zeldzame ziekte of combinatie van ziektes, niet gevaccineerd kunnen worden. Ook kan het gaan om mensen die na een recente behandeling in het ziekenhuis op advies van hun behandelaar voorlopig nog niet gevaccineerd kunnen worden. Uit overleg met leder(in) (koepelorganisatie voor mensen met handicap) is naar voren gekomen dat het beschikbaar stellen van zelftests voor de groep in thuisisolatie als aanvullende bescherming wenselijk is. Het geeft deze groep namelijk de mogelijkheid om met meer vertrouwen contacten aan te gaan, bijvoorbeeld het ontvangen van mantelzorgers of pgb-zorgverleners en het hebben van sociale contacten.

De zelftesten worden via dezelfde route verstrekt als de persoonlijke beschermingsmiddelen voor mantelzorgers en pgb-zorgverleners. Dat wil zeggen dat de tests verkrijgbaar zijn bij de apotheek en op naam van de persoon met kwetsbare gezondheid verstrekt worden. Per persoon wordt maximaal één pakket per maand vertrekt van 25 stuks. De verstrekking van zelftesten is in juli 2021 gestart.⁷

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. **Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis**

2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket

3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen

4. Opvang van dak- en thuisloze mensen

5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek

6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

September

14

Op 14 september informeert demissionair minister De Jonge de Tweede Kamer over het ondersteunen van kwetsbare mensen bij wie vaccinatie geen bescherming biedt. Het gaat daarbij om twee groepen: (i) de groep mensen die zich (om medische redenen) niet kan laten vaccineren en (ii) de groep mensen bij wie de vaccins niet of onvoldoende leiden tot aanmaak van antistoffen. Deze groep kan daardoor niet volwaardig meedoen in de maatschappij of zit zelfs al sinds de start van corona in thuisisolatie, soms met het hele gezin.

De effecten op het leven van deze mensen en hun naasten zijn enorm. De hoop dat vaccinatie juist ook voor deze groep bescherming biedt, blijkt helaas niet uit te komen. Dat betekent dat voor velen van hen de thuisisolatie voortduurt. Het meer en meer loslaten van de maatregelen zorgt bij deze groep bovendien voor een groter gevoel van onveiligheid en verdere isolatie. Zo zijn er al signalen dat mensen afzien van zorg en ondersteuning (thuis of elders) of dat overwegen, omdat zij zich niet meer veilig voelen bij het ontvangen daarvan. De demissionair minister benadrukt dat dit onwenselijk is.

Het kabinet heeft daarom, mede op basis van advies van het OMT en na overleg met vertegenwoordigers van de doelgroep, besloten een aantal aanvullende maatregelen te treffen om deze groepen te blijven beschermen en te ondersteunen. Verschillende van deze maatregelen zullen nodig blijven ook al neemt de druk op de zorg in de tussentijd af.

De eerste inzet is erop gericht om zoveel mogelijk mensen binnen deze groepen alsnog te beschermen via vaccinatie waar dat kan. De groep voor wie een absolute contra-indicatie voor vaccinatie geldt is heel klein. Van cliëntorganisaties begrijpen we dat zij regelmatig signalen krijgen van mensen die denken dat zij niet gevaccineerd kunnen worden, bijvoorbeeld omdat zij eerder het advies hebben gekregen dat het griepvaccin voor hen niet veilig is. Voor een deel van hen geldt waarschijnlijk dat zij, in goed overleg met hun eigen arts, alsnog gevaccineerd kunnen worden. Met gerichte communicatie zetten we erop in dat deze groep geïnformeerd wordt over de mogelijkheden. Daarnaast komt een deel van de groep in aanmerking voor een derde prik.

Verder wordt een aantal maatregelen genomen om de mensen om wie het gaat persoonlijk te blijven beschermen en ondersteunen:

- De regelingen voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek worden verlengd, tot en met 31 december 2021. Bovendien worden de huidige doelgroepen die hiervoor in aanmerking komen (mantelzorgers, PGB-gefinancierde zorgverleners en vrijwilligers in de palliatieve zorg) uitgebreid met de groepen die om medische redenen niet gevaccineerd kunnen worden of bij wie de vaccins niet of onvoldoende werken. Met deze maatregel worden de benoemde groepen in staat gesteld zichzelf, of degenen voor wie zij zorgen, te beschermen met medische mondmaskers en kunnen zij hun contacten (sociale contacten, mantelzorgers of anderszins) in staat stellen zich te laten testen voor het contact.
- Uit de gesprekken met mensen uit de doelgroep komt verder naar voren dat zij zich alleen en niet gezien en gehoord voelen. Zij geven aan dat (sociale) ondersteuning hen kan helpen zich minder geïsoleerd te voelen. Die ondersteuning zou zich niet alleen op de mensen zelf, maar ook op het gezin (lees: *netwerk, inclusief mantelzorgers*) er omheen moeten richten. Gemeenten hebben het instrumentarium om op basis van de persoonlijke situatie van mensen ondersteuning aan te bieden (bijvoorbeeld in het kader van de Wmo 2015). Bij zelfisolatie ligt vanzelfsprekend eenzaamheid op de loer; gemeenten kunnen hierin hun ondersteuningsaanbod inzetten en het blijft uiteraard essentieel dat we naar elkaar blijven omkijken. Ook kunnen kwetsbare mensen gebruik blijven maken van ondersteuning uit het informele netwerk en de brede sociale basis (denk hierbij aan een boodschappenservice, onafhankelijke cliëntondersteuning, verschillende maatjesprojecten en tal van vrijwilligersprojecten in de wijk). Het is daarbij belangrijk dat er consequent oog is voor en dialoog is over de veiligheid van de persoon in kwestie. Het gebruik van PBM en zelftesten (zie hierboven) kan hierbij helpend zijn en het gevoel van veiligheid te vergroten. Dit vraagt begrip van de omgeving en de samenleving.
- Vanuit het Rode Kruis zal ondersteuning worden aangeboden in de vorm van een coronacoach. Vrijwilligers van het Rode Kruis kunnen advies geven, praktische ondersteuning organiseren, zoals boodschappen, helpen om zich veilig buitenshuis te bewegen, een luisterend oor bieden en waar nodig zorgdragen voor warme overdracht aan lokale organisaties of specialistische zorg.

Ook wordt een aantal bredere maatregelen genomen:

- Ten eerste wordt ingezet op het dragen van mondkapjes op plekken die, door hen niet vermeden kunnen worden, namelijk de zorg en het openbaar vervoer (OV). De zorg valt niet onder de wettelijke mondkapjesplicht, maar heeft de mogelijkheid zelf te beslissen mondkapjes verplicht te stellen. Daarom wordt met verschillende sectoren gesproken over een oproep aan hun achterbannen om het gebruik van mondkapjes door personeel en patiënten te blijven stimuleren om zo een setting te creëren waarin ook mensen die niet beschermd kunnen worden door vaccinatie zich veilig kunnen begeven. Denk hierbij ook aan wachtruimten van bijvoorbeeld ziekenhuizen, huisartsen en fysiotherapeuten. Het in stand houden van de mondkapjesplicht in het OV is reeds in deze brief toegelicht;
- Ten tweede wordt ingezet op het creëren van een veilige werkomgeving. Elders in deze brief is ingegaan op de inzet rondom registratie van de vaccinatiestatus en de inzet van het CTB op de werkvloer. Deze maatregelen kunnen ertoe bijdragen dat ook mensen die zelf tot de kwetsbare doelgroep behoren of een gezinslid hebben voor wie dat geldt, veilig naar hun werk kunnen;
- Ten derde draagt, zoals elders in deze brief toegelicht, inzet van testen voor toegang eraan bij dat mensen met een kwetsbare gezondheid zich op meer plekken veilig kunnen begeven;
- Ten vierde wordt met brancheorganisaties van winkeliers gesproken over maatwerk om veilig winkelen mogelijk te maken.⁸

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
- 2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket**
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek
6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket

Maart

02

Op 2 maart 2021 vindt een overleg plaats waarin demissionair minister De Jonge wordt bijgepraat over het programma Langer Thuis. In de bijbehorende voorbereidende nota licht het programmateam toe dat in het kader van de SET COVID-19 en de SET COVID-19 2.0 (deze stimuleringsregelingen zijn bedoeld voor zorg- en welzijnsorganisaties die nu extra willen investeren in digitale zorg op afstand) in totaal 1.369 aanvragen zijn gehonoreerd.⁹

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis

2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket

3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen

4. Opvang van dak- en thuisloze mensen

5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek

6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Mei

11

Op 11 mei stuurt demissionair minister De Jonge een stand-van-zakenbrief betreffende COVID-19 naar de Tweede Kamer waarin hij schrijft dat gemeenten ruimte krijgen om de middelen uit het maatschappelijke steunpakket in te zetten waar de lokale situatie om vraagt. Kwetsbare groepen waar in het bijzonder aandacht voor wordt gevraagd zijn: eenzame ouderen, mensen die psychisch kwetsbaar zijn, mensen met een (licht verstandelijke) beperking en mensen die dak- en thuisloos zijn.

De landelijke middelen voor deze actielijn worden op verschillende manieren ingezet:

- Subsidie aan consortia van landelijke seniorenorganisaties. Hierbij wordt onder andere ingezet op:
  - Opstarten van de activiteiten van lokale afdelingen en werven van nieuwe vrijwilligers;
  - het met stages verbinden van jongeren aan lokale afdelingen van seniorenorganisaties;
  - uitbreiding van telefoonlijn met bijvoorbeeld beeldbellen en extra inzet van expertise ten aanzien van rouwverwerking;
  - aangaan van een-op-eencontact met mensen die eerst deelnamen aan activiteiten zoals Alzheimer-café's.
- Subsidie aan (de koepel van) vrijwilligersorganisaties om te zorgen dat zij juist in deze tijd hun kunnen werk blijven doen en waar nodig kunnen opschalen;
- Intensivering van de landelijke campagne van het actieprogramma 'Eén tegen eenzaamheid';
- Subsidiemogelijkheden voor initiatieven die zich richten op bestrijden van eenzaamheid;
- Extra impuls in het fonds voor cultuurparticipatie;
- De lokale middelen zijn inmiddels ontvangen door gemeenten en de plannen voor besteding worden op dit moment door hen nader uitgewerkt.¹⁰

18

Op 18 mei stelt de vaste Kamercommissie voor VWS in het kader van een schriftelijk overleg per fractie een aantal vragen aan demissionair minister De Jonge over zijn brief van 12 februari 2021 over het maatschappelijk steunpakket. Er komen vragen van de VVD, D66, PVV, het CDA, de SP, PvdA, GroenLinks, ChristenUnie, en De Haan. Verschillende fracties stelden vragen over regulier beleid dat de coronapandemie en het steunpakket in kwestie overstijgt.¹¹ Demissionair minister De Jonge en demissionair staatssecretaris Blokhuis reageren bij brief op [9 juli 2021](#).

27

Op 27 mei stelt de vaste Kamercommissie voor VWS vragen aan demissionair minister De Jonge, demissionair minister Van Ark en demissionair staatssecretaris Blokhuis over het jaarverslag van VWS. De commissie vraagt aan de demissionaire bewindspersonen waarom de uitgaven voor de subsidie 'Inclusieve samenleving' € 15,4 miljoen hoger zijn uitgevallen.¹² In de beantwoording op [8 juni 2021](#), wordt toelichting gegeven op de SET COVID-19.

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
- 2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket**
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek
6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Juni 08

Op 8 juni ([zie 27 mei 2021](#)) beantwoorden demissionair minister De Jonge, demissionair minister Van Ark en demissionair staatssecretaris Blokhuis vragen van de vaste Kamercommissie voor VWS over het jaarverslag van VWS. De demissionaire bewindspersonen antwoorden op de vraag over de subsidie 'Inclusieve samenleving' dat dit het gevolg is van uitgaven aan de SET COVID-19. De SET COVID 19-regelingen vallen onder het subsidie-instrument Inclusieve samenleving. Vanwege de coronacrisis zijn er, middels de SET COVID-regelingen, extra middelen beschikbaar gesteld voor digitale zorg en ondersteuning.¹³

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
- 2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket**
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek
6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Juli

09

Op 9 juli beantwoorden demissionair minister De Jonge en demissionair staatssecretaris Blokhuis de vragen van de vaste Kamercommissie voor VWS van **18 mei 2021**.

In de beantwoording van vragen van de VVD-fractie geven de demissionaire minister en staatssecretaris onder andere aan dat € 150 miljoen van de € 200 miljoen uit het steunpakket rechtstreeks beschikbaar is gesteld aan gemeenten. De VNG geeft gemeenten uitgebreid geïnformeerd over het steunpakket. Vragen over het steunpakket kunnen aan de VNG worden gesteld. De VNG en VWS hebben een wekelijks overleg waar deze vragen kunnen worden besproken. Verantwoording over besteding van de middelen wordt op lokaal niveau afgelegd aan de gemeenteraad.

In de beantwoording van vragen van de D66-fractie geven de demissionaire bewindspersonen onder andere aan dat verschillende gemeenten van het steunpakket digitale platforms hebben opgezet met specifieke activiteiten voor jongeren en tegen eenzaamheid. De VNG werkt aan een databank met gemeentelijke voorbeelden, zodat gemeenten zoveel mogelijk van elkaar kunnen leren.

De PVV-fractie stelt vragen over de gevolgen van de crisis voor mensen met een lagere sociale economische status en de toegankelijkheid van de digitale platforms voor jongeren uit kwetsbare gezinnen. De demissionaire minister en staatssecretaris geven voorbeelden van landelijke initiatieven ten behoeve van kwetsbare gezinnen, zoals de 'Alles Oké?'-Supportlijn, de samenwerking tussen bureau Halt en jongerenwerkers en het versterken van ouderschap door preventieve informele ondersteuning. Van de gelden uit het steunpakket die via de gemeenten worden besteed, wordt ook een groot deel ingezet voor het jeugd- en jongerenwerk, dat bij uitstek in staat is om kinderen uit kwetsbare gezinnen te bereiken. Via het programma 'Eén tegen eenzaamheid' stimuleert demissionair minister De Jonge gemeenten een aanpak eenzaamheid op te zetten, met veel aandacht voor onder andere huisbezoeken en het organiseren van allerlei vormen van contact. Dit gaat bijvoorbeeld om ontmoetingsactiviteiten in de wijk, sportactiviteiten, of via kunst en cultuur. Het programma Eén tegen eenzaamheid is ook ingezet in het kader van eenzaamheid als gevolg van de lockdowns.

De SP-fractie constateert veel acties, maar ziet daarbij geen doelen geformuleerd. De demissionaire minister en staatssecretaris verwoorden de doelen als volgt:

“Het steunpakket is bedoeld om de negatieve gevolgen van de coronamaatregelen en daarmee de negatieve effecten op sociaal en mentaal welzijn en leefstijl te beperken. Op lokaal niveau wordt bepaald welke concrete doelen men daaraan verbindt en hoe dit wordt gevolgd. Om landelijke ontwikkelingen onder de bevolking ten aanzien van sociaal en mentaal welzijn en leefstijl te volgen, wordt gebruik gemaakt van het ‘Dashboard Sociale Impact Corona’.”

In de beantwoording van de vragen van de GroenLinks-fractie geven de demissionaire minister en staatssecretaris onder andere aan dat om te begrijpen hoe mensen de coronamaatregelen ervaren, het RIVM en GGD GHOR Nederland (samen met de regionale GGD'en) een periodiek (eens in de 6 weken) gedragsonderzoek houden. Dit gedragsonderzoek peilt onder meer de mentale weerbaarheid van de verschillende leeftijdsgroepen gedurende de coronacrisis.¹⁴

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis

2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket

3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen

4. Opvang van dak- en thuisloze mensen

5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek

6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

September

14

Op 14 september stuurt demissionair minister De Jonge de Tweede Kamer een stand-van-zakenbrief betreffende COVID-19 waarin hij schrijft over vrijwilligerswerk in het kader van het maatschappelijk steunpakket. Er is € 2,6 miljoen beschikbaar gesteld voor vrijwilligersorganisaties op het terrein van welzijn en zorg.

In dat kader wordt ingezet op twee speerpunten:

1. Tijdelijke versterking/uitbreiding van de coördinerende en organiserende beroepsmatige capaciteit in het organiseren van de vrijwillige inzet;
2. Investering in eenmalige kosten in het, van blijvende waarde, upgraden van de (digitale) infrastructuur en facilitering in de directe organisatie van de vrijwilligers. Aan het Landelijk Overleg Vrijwilligers in de Zorg (LOVZ) en de Vereniging Nederlandse Organisatie Vrijwilligerswerk (NOV) zijn deze middelen verleend.¹⁵

30

Op 30 september (*zie 15 oktober 2021*) legt de vaste Kamercommissie voor VWS een aantal vragen voor aan de demissionair minister van VWS over het de vaststelling van de begrotingsstaten van het VWS voor het jaar 2022.

Met betrekking tot het thema maatschappelijke ondersteuning stelt de commissie de volgende vraag:

“Kunt u aangeven hoe en waarom de kosten voor een inclusieve samenleving in 2020 zakten van bijna € 71 miljoen naar € 14 miljoen in 2021? Waarom daalden deze kosten in de opvolgende jaren nog meer?”¹⁶

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
- 2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket**
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek
6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Oktober

15

Op 15 oktober beantwoordt demissionair minister De Jonge de vragen van de vaste Kamercommissie voor VWS over de begroting voor het jaar 2022. Op de op **30 september 2021** gestelde vraag antwoordt de demissionair minister:

“De post inclusieve samenleving was in 2020 incidenteel opgehoogd door uitgaven aan de tijdelijke subsidieregelingen SET COVID-19 1.0 en SET COVID-19 2.0. Hiervoor is in 2020 € 55,5 miljoen euro uitgetrokken. De verdere daling in de opvolgende jaren komt doordat er na 2021 minder regeerakkoordmiddelen van het kabinet Rutte III beschikbaar zijn. Zo zijn er de komende jaren nog wel middelen gereserveerd voor de uitvoering van de Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET), maar kunnen er na 2021 geen nieuwe subsidieaanvragen meer voor de SET ingediend worden.”¹⁷

27

Op 27 oktober publiceert onderzoeksbureau Significant zijn onderzoek ‘Gemeentelijke inzet van steunpakket Sociaal en mentaal welzijn en leefstijl: Beelden op basis van raadsdocumenten (en openbare bronnen)’ in opdracht van VWS. In het uitgevoerde onderzoek zijn de raadsdocumenten van 331 van de 352 Nederlandse gemeenten (94%) door het onderzoeksbureau met een computerprogramma doorzocht op relevante zoektermen die verband houden met (doelen uit) het steunpakket. Het gaat om alle gepubliceerde documenten, inclusief pdf’s van deze gemeenten. In de raadsdocumenten werd het maatschappelijk steunpakket bij name genoemd. In de raadsdocumenten van 2021 is ten opzichte van 2019 en 2020 meer aandacht gekomen voor de onderwerpen vallend onder actielijn 2 (Kwetsbare groepen) en 3 (Leefstijl). Voor actielijn 1 (Jeugd) is het enkel op basis van de data uit de raadsdocumenten minder duidelijk dat gemeenten in 2021 extra op jeugd hebben ingezet in vergelijking met 2019 en 2020, maar de onderzoekers hebben op basis van een aanvullende kwalitatieve analyse wel sterk de indruk gekregen dat er bij de inzet van de middelen uit het steunpakket door gemeenten relatief veel aandacht is uitgegaan naar jeugd. De demissionair minister van VWS en de demissionaire staatssecretaris informeren de Tweede Kamer over de resultaten van dit onderzoek op 21 december 2021.¹⁸

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
- 2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket**
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek
6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

November

11

Op 11 november vindt er een online inspiratiebijeenkomst over het maatschappelijk steunpakket plaats, georganiseerd door VWS samen met de VNG. Hierin werden concrete praktijkvoorbeelden van projecten die met het steunpakket zijn bekostigd, in beeld gebracht. Ook werden er relevante onderwerpen rondom elke actielijn uit het steunpakket besproken met experts. De bijeenkomst werd georganiseerd voor en met bestuurders, projectleiders en beleidsbepalers uit het sociaal domein. Het gaat om professionals die elke dag bezig zijn met de maatschappelijke impact van corona. De demissionair minister van VWS en de demissionaire staatssecretaris informeren de Tweede Kamer over de bijeenkomst op [21 december 2021](#).⁹

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis

2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket

3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen

4. Opvang van dak- en thuisloze mensen

5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek

6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

December

21

Op 21 december ([zie 11 november 2021](#)) stuurt demissionair minister De Jonge een brief over de opbrengsten van het maatschappelijk steunpakket naar de Tweede Kamer. Deze brief beperkt zich, net als het steunpakket zelf, niet tot de coronacrisis. De relevantie van eerste actielijn, betreffende het sociaal en mentaal welzijn van de jeugd, werd echter vergroot door de inperking van sociale ontmoetingen door de coronamaatregelen.

Met betrekking tot de coronacrisis worden de volgende opbrengen gemeld:

- Tijdens de coronapandemie zijn heel veel jongeren minder gaan bewegen en voelen veel van hen zich gespannen of zelfs gestrest. Vanuit het maatschappelijk steunpakket zijn de Summer Games en de Winter Games georganiseerd.
- Versterken van aanbod luisterlijnen/chats. Naast de Kindertelefoon en andere luisterlijnen is op 7 april de nieuwe lijn *“Alles Oké? Support-lijn”* gelanceerd voor jongeren tussen de 18 en 24 jaar. Uit een trendanalyse van de *“Alles Oké? Support-lijn”* zagen we dat er in de zomer gemiddeld 35 gesprekken per dag met jongeren werden gevoerd. Vanaf september 2021 is dat gegroeid naar gemiddeld 50 gesprekken per dag.

Actielijn 2 richtte zich op de intensivering van lokale initiatieven ter bevordering van het welzijn van kwetsbare groepen.

In gemeenten is vanaf het begin van de coronatijd versterkt ingezet op het bereiken van kwetsbare groepen, zoals te zien is in vele lokale initiatieven. Deze initiatieven werden opgezet door gemeenten, zorgaanbieders en ondernemers en richtten zich op de doelgroepen jongeren, ouderen en een brede groep voor wie verlies van werk of het ontstaan van schulden een trigger vormde voor psychische kwetsbaarheid. Initiatieven richtten zich onder andere op dag-structuur, eenzaamheid en zingeving.

Actielijn 3 richtte zich op het bevorderen van een gezonde leefstijl en mentale vitaliteit. De coronapandemie maakt zichtbaar dat een ongezonde leefstijl mensen kwetsbaarder maakt voor de gevolgen van een coronabesmetting. De middelen uit het steunpakket voor de impuls op bewegen zijn verdeeld over de Alliantie *“Sporten en bewegen voor iedereen”*, NL Actief, Special Olympics Nederland en de Nederlandse Hersenstichting.

De Alliantie *“Sporten en bewegen voor iedereen”* zet zich in voor mensen die belemmeringen ervaren om te gaan sporten en bewegen.

Mensen met een beperking zijn extra kwetsbaar voor de gevolgen van virusbesmettingen, daarom is een impuls gegeven aan het programma Healthy Heroes dat met maatwerkprogramma's doelgroepen met een beperking bedient en inzet op gecombineerde leefstijlinterventies (GLI). Met deze impuls is er een groter totaalaanbod van door Healthy Heroes ontwikkelde programma's voor scholen in het speciaal onderwijs op thema's voeding, welbevinden, leefstijl, natuur en techniek, cultuur en bewegen.

VWS en SZW werkten samen om (thuis)werkenden te ondersteunen bij mentale kwetsbaarheid. Met de middelen uit het steunpakket is de anonieme *“mental e-healthregeling”* opgehoogd en zijn lotgenotencontacten en supportgroepen opgezet vanuit de Stichting MIND. De eerder in deze brief genoemde campagne *“Hey, het is oké”* is ook op de werkvloer ingezet, met als doel mentale klachten als gevolg van werk, bespreekbaar te maken.²⁰

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis

2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket

3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen

4. Opvang van dak- en thuisloze mensen

5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek

6. Aanvullende informatie

Bronnen

3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen

Maart

02

Op 2 maart 2021 overlegt demissionair minister De Jonge met cliënten- en patiëntenorganisaties over de vaccinatiestrategie COVID-19, de implicaties en het perspectief van deze strategie voor mensen met een beperking of (chronische) aandoening. De cliëntenorganisaties vragen bijzondere aandacht voor groepen met een hoog medisch risico jonger dan zestig die nog geen expliciete plek hebben in de vaccinatiestrategie, voor mensen die door een contra-indicatie of leeftijd (achttien-min) niet gevaccineerd (kunnen) worden en voor hun mantelzorgers. De demissionair minister benoemt dat, onder voorbehoud van leveringen, alle mensen boven de achttien jaar met een medische indicatie voor de zomer een vaccinatie kunnen krijgen. De minister informeert de Tweede Kamer over dit bestuurlijk overleg op 23 maart.²¹

23

Op 23 maart stuurt demissionair minister De Jonge de Tweede Kamer een stand-van-zakenbrief betreffende COVID-19. Hij schrijft daarin dat hij samen met de ministeries van Justitie en Veiligheid (J&V) en van Infrastructuur en Waterstaat in gesprek is gebleven met alle betrokken partijen om een vinger aan de pols te houden bij de uitvoering van de mondkapjesplicht en de uitzonderingen daarop. De demissionair minister geeft aan een animatievideo te hebben laten ontwikkelen die wordt ingezet in de (publieks)voorlichting over het bestaan van de uitzonderingsregels. Hij geeft hiermee uitvoering aan de motie-Sazias²² (50PLUS) van 9 december 2020.

De demissionair minister schrijft ook dat cliëntenorganisaties en vertegenwoordigers van handhavende partijen (Politie, Openbaar Ministerie en OV-bedrijven) aangeven dat het kaartje (waarmee de rechthebbenden hun uitzonderingspositie tonen) wel laagdrempelig voor de cliënt, maar daarmee ook fraudegevoelig is. Deze groep misbruikers zorgt met enige regelmaat voor geweldsincidenten in het openbaar vervoer. De demissionair minister onderzoekt of de oplossing kan worden gevonden in een persoonsgebonden Eigen Verklaring en geeft hiermee uitvoering aan de moties-Hijink (SP)²³ en -Sazias c.s.²⁴ van 24 november 2020 en 5 januari 2021.²⁵

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket
- 3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen**
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek
6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Mei

11

Op 11 mei informeert demissionair minister De Jonge de Tweede Kamer over een uitzondering in de 'Tijdelijke regeling maatregelen COVID-19'. Zoals toegezegd aan de Eerste Kamer op 26 oktober 2020 kunnen mensen die zijn aangewezen op liplezen en mensen die communiceren met mensen die zijn aangewezen op liplezen, hun mondkapje afzetten om te communiceren.²⁶

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket
- 3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen**
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek
6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Juni

16

Op 16 juni gaat demissionair minister De Jonge akkoord met het plan een 'Eigen Verklaring Uitzondering Mondkapjesplicht' in te voeren die de hulpkaart vervangt. Dit vanwege de misbruik en het oog op de toenemende drukte in het OV en in winkels door de versoepelingen.^{27 28}

18

Op 18 juni informeert demissionair minister De Jonge in een stand-van-zakenbrief betreffende COVID-19 over het in uitvoering brengen van de motie²⁹ van de leden Klaver (GL) en Jetten (D66) over impact van corona op mensen met een verhoogd gezondheidsrisico van 12 augustus 2020. De motie roept de regering op om in gesprek te gaan met organisaties van mensen met een verhoogd gezondheidsrisico over wat zij nodig hebben om deel te nemen in de samenleving en daarbij tevens gebruik te maken van (internationaal) onderzoek naar de impact op corona. De regeringsreactie op deze motie is onverhoopt niet eerder in een brief opgenomen; de motie is echter al in uitvoering gebracht. Eén van de beleidslijnen die uit de gesprekken met de bedoelde organisaties is voortgekomen is een uitzondering op de mondkapjesplicht voor mensen met een beperking of chronische ziekte.

Ook informeert de demissionair minister de Tweede Kamer over de nieuwe verklaring 'Eigen Verklaring Uitzondering Mondkapjesplicht'. Deze eigen verklaring is duidelijker en de handhaving op de plekken waar de mondkapjesplicht van kracht blijft wordt aanzienlijk eenvoudiger, omdat misbruik van deze verklaring strafbaar is. Voor cliënten die wel tot de uitgezonderde doelgroep behoren, blijft de bewijslast hetzelfde. In de Eigen Verklaring geeft de gebruiker aan met welk bewijsmiddel hij of zij kan aantonen dat hij of zij onder de uitzondering valt. Doordat de handhaafbaarheid verbetert, zullen de mensen die zich terecht op de uitzondering beroepen daar ook van profiteren, omdat handhavende partijen makkelijker kunnen controleren of iemand aan de uitzondering voldoet en er minder overlast is van degenen die er misbruik van maken.³⁰

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket
- 3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen**
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek
6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

September

14

Op 14 september informeert demissionair minister De Jonge de Tweede Kamer in een stand-van-zakenbrief betreffende COVID-19 over de geldigheid van een uitzondering in het kader van nieuwe versoepelingen per 25 september. Alle zelfstandig wonende ouderen hebben inmiddels de gelegenheid gehad om zich te laten vaccineren. Ook de groep mensen met een (verstandelijke) beperking die in een instelling of thuis woont is inmiddels op grond van verhoogde kwetsbaarheid of leeftijd in aanmerking gekomen voor vaccinatie. Gelet hierop concludeert het Outbreak Management Team (OMT) dat er ruimte is om de preventieve maatregelen ten aanzien van vervoer verder te versoepelen. De OMT-werkgroep Langdurige Zorg concludeert dat het op dit moment passend is om de bezetting te verruimen naar volledige bezetting. Wel is het dan belangrijk dat de chauffeur en passagiers die tot de genoemde doelgroepen behoren, een medisch mondneusmasker blijven dragen. Voor personen die vanwege hun beperkingen niet in staat zijn om een mondneusmasker te dragen blijven de geldende regels rondom uitzondering van de mondneusmaskerplicht van toepassing.³¹

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis

2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket

3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen

4. Opvang van dak- en thuisloze mensen

5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek

6. Aanvullende informatie

Bronnen

4. Opvang van dak- en thuisloze mensen

Maart

03

Op 3 maart 2021 wordt op rijksoverheid.nl de achtste versie van de 'Richtlijn opvang dak- en thuisloze mensen' gepubliceerd. Deze richtlijn bevat een plan voor de afbouw van de noodopvang in het kader van de lockdown (de lockdown is verlengd tot en met 15 maart) en is erop gericht om met iedereen die nu in de noodopvang verblijft in gesprek te gaan over een passend alternatief vanaf het moment dat de lockdown stopt. In aanloop naar een mogelijk einde van de lockdown en ter voorkoming van misbruik van de opvang worden de volgende maatregelen genomen:

- EU-migranten die rechtstreeks uit het buitenland komen en zich melden bij de opvang worden niet meer toegelaten;
- Overlastplegers worden geweigerd en hen wordt de toegang tot de opvang ontzegd;
- Voor EU-migranten die als gevolg van de crisis hun baan zijn verloren wordt in samenwerking met SZW waar mogelijk gewerkt aan spoedige terugkeer naar betaald werk.

Gemeenten krijgen tot 1 mei de tijd om de opvang voor niet-rechthebbende dakloze mensen af te bouwen. Binnen de afbouw wordt onderscheid gemaakt tussen EU-migranten, niet-rechtmatig verblijvende vreemdelingen en ingezetenen van Nederland omdat voor elk van hen een andere route is bepaald.^{32 33}

12

Op 12 maart wordt op rijksoverheid.nl de negende versie van de 'Richtlijn opvang dak- en thuisloze mensen' gepubliceerd. In deze versie is in aanloop naar het einde van de lockdown de exit-strategie beschreven. Deze exit-strategie is vastgesteld in samenwerking met partijen uit het veld om mensen die in de noodopvang verblijven op een zorgvuldige manier voor te bereiden op de periode na de lockdown. VWS en de VNG roepen gemeenten, opvanginstellingen en hulporganisaties op om met iedereen die nu in de opvang verblijft op individueel niveau in gesprek te gaan over wat voor hem of haar de meest passende volgende stap is. Het huidige momentum waarin veel mensen in beeld zijn moet goed worden benut.

Het is nodig om zo snel mogelijk aan de slag te gaan met de voorbereiding op onderstaande afspraken:

- Tot 1 april blijft de oproep van kracht om iedereen die zich meldt bij de noodopvang op te vangen;
- Vanaf 1 april laten gemeenten geen nieuwe niet-rechthebbende mensen meer toe. Ook als de lockdown dan nog niet ten einde is;
- Gemeenten krijgen tot 1 mei de tijd om de opvang voor niet-rechthebbenden af te bouwen. Deze datum blijft gelijk als de lockdown wordt verlengd tot medio april, omdat gemeenten nu al kunnen starten met het voeren van de maatwerkgesprekken. Binnen de afbouw wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende groepen:

1. Rechthebbende dakloze mensen

Deze groep mensen moet conform de reguliere wetgeving (Wmo 2015) en afspraken in het kader van het convenant landelijke toegankelijkheid maatschappelijke opvang toegang blijven krijgen tot de opvang. Ook als er nieuwe mensen in beeld zijn gekomen als gevolg van de lockdown moeten deze mensen in de opvang kunnen blijven. Het Rijk stelt voor deze groep nieuwe rechthebbende dakloze mensen extra middelen beschikbaar vanuit het maatschappelijk steunpakket. Gemeenten worden hier op korte termijn over geïnformeerd via een ledenbrief van de VNG.

1. Niet-rechthebbende dakloze mensen

- Voor niet-rechtmatig verblijvende vreemdelingen geldt dat de opvang vervalt als zij niet bereid zijn om aan de wettelijke vertrekplicht te voldoen. Hen kan de toegang tot de opvang worden ontzegd vanaf het moment dat de lockdown stopt. Wanneer zij wel bereid zijn mee te werken, kan voor ondersteuning bij vertrek worden doorverwezen naar de Dienst Terugkeer en Vertrek en/of de Internationale Organisatie voor Migratie. J&V voorziet in informatie hierover.
  - Voor EU-migranten geldt dat zij bereid moeten zijn mee te werken aan terugkeer naar het land van herkomst of aan terugkeer naar werk. Van gemeenten en opvanginstellingen wordt verwacht dat zij met iedereen in gesprek gaan hierover voordat de toegang tot de opvang wordt ontzegd vanaf het moment dat de lockdown stopt. Voor mensen die (aantoonbaar) bereid zijn mee te werken kan de opvang worden verlengd tot maximaal 1 mei. Voor EU-migranten die willen werken kan contact gezocht worden met EURES, een onderdeel van het UWV dat EU-migranten kan helpen in de bemiddeling naar werk. Hier komt binnenkort meer informatie over beschikbaar via onder andere Valente en VNG.
  - Voor ingezetenen van Nederland die normaal gesproken geen recht hebben op opvang (bijv. zelfredzame mensen) geldt dat gemeenten het reguliere toegangsproces kunnen hanteren. De toegang tot de opvang kan worden ontzegd vanaf het moment dat de lockdown stopt.
- De toegang tot de opvang wordt niet-rechthebbenden pas ontzegd als de lockdown ten einde is. Tot die tijd kunnen hulporganisaties wel al starten met het informeren van mensen over het naderende einde van de lockdown en in gesprek gaan over een mogelijk alternatief.³⁴

23

Op 23 maart informeert demissionair minister De Jonge door middel van een stand-van-zakenbrief betreffende COVID-19 de Tweede Kamer over de richtlijn van 3 maart.³⁵

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
- 4. Opvang van dak- en thuisloze mensen**
5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek
6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

April

13

Op 13 april stuurt demissionair minister De Jonge een stand-van-zakenbrief betreffende COVID-19 naar de Tweede Kamer waarin hij schrijft dat de noodopvang voor dak- en thuisloze mensen openblijft tot en met 28 april. Gemeenten krijgen na het eind van de lockdown tot 12 mei de tijd om de opvang af te bouwen. De richtlijn over de opvang van dak- en thuisloze mensen zal hiertoe zo snel mogelijk worden aangepast.³⁶

21

Op 21 april wordt op rijksoverheid.nl de tiende versie van de 'Richtlijn opvang dak- en thuisloze mensen' gepubliceerd. In deze versie vraagt de regering in verband met verlenging van de coronamaatregelen gemeenten de noodopvang langer open te houden totdat de regering de samenleving verder opent. Op dit moment is dat voorzien op 11 mei. Vanaf het moment dat de samenleving verder opent, volgt een afbouwperiode van twee weken, ongeacht de datum waarop de versoepelingen ingaan.³⁷

22

Op 22 april ([zie 11 mei 2021](#)) neemt de Tweede Kamer een motie aan ingediend door de Kamerleden Westerveld (GroenLinks) en Simons (BIJ1). In de motie roepen zij – gemotiveerd door de mening dat geen mens onvrijwillig op straat moet leven – de regering op in gesprek te blijven met gemeenten over de ondersteuning aan niet-rechthebbenden zolang als de lockdown geldt; en de regering roept gemeenten op extra te ondersteunen om dakloze arbeidsmigranten te begeleiden naar werk.³⁸

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
- 4. Opvang van dak- en thuisloze mensen**
5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek
6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Mei

11

Op 11 mei stuurt demissionair minister De Jonge een stand-van-zakenbrief betreffende COVID-19 naar de Tweede Kamer waarin hij schrijft dat demissionair staatssecretaris Blokhuis heeft besloten dat de noodopvang voor dak- en thuisloze mensen openblijft tot stap 2 van het openingsplan. Vanaf dat moment krijgen gemeenten twee weken de tijd de opvang af te bouwen. De richtlijn voor de opvang van dak- en thuisloze mensen is hierop aangepast. In het kader van de motie³⁹ ingediend door de leden Westerveld en Simons ([zie 22 april 2021](#)) is de regering met gemeenten in gesprek over de ondersteuning die zij nodig hebben in het begeleiden van dakloze arbeidsmigranten naar werk.⁴⁰

19

Op 19 mei wordt op rijksoverheid.nl de elfde versie van de ‘Richtlijn opvang dak- en thuisloze mensen’ gepubliceerd. Vanaf deze dag gaat de regering een stap verder in het openen van de samenleving. Er wordt vastgesteld dat de afbouwperiode van de noodopvang duurt van 19 mei tot 2 juni. De regering roept gemeenten op om in overleg met de GGD-regio de afbouw zoveel mogelijk aan te laten sluiten op het moment van vaccinatie. Daarnaast kunnen mensen in de afbouwperiode geïnformeerd worden over de mogelijkheid zich vanaf 24 mei te laten vaccineren. Ook na de sluiting van de noodopvang blijft vaccinatie – op andere locaties – mogelijk voor deze doelgroep.⁴¹

28

Op 28 mei stuurt demissionair minister De Jonge een stand-van-zakenbrief betreffende COVID-19 naar de Tweede Kamer waarin hij schrijft dat VWS en SZW in gesprek zijn gegaan met gemeenten over extra ondersteuning in het begeleiden van dakloze arbeidsmigranten naar werk. Voor het deel van deze doelgroep, dat aan het werk kan, zijn een aantal praktische verbeteringen doorgevoerd. Bijvoorbeeld via een directe lijn van opvanginstellingen naar EURES. Een groot deel van deze doelgroep heeft echter te maken met multi-problematiek, waardoor de stap naar werk te groot is. In dat kader is de staatssecretaris van VWS gestart met een werkgroep die werkt aan een Plan van Aanpak dat gemeenten handvatten moet bieden om de situatie van dakloosheid voor deze groep te voorkomen dan wel op te lossen.⁴²

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
- 4. Opvang van dak- en thuisloze mensen**
5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek
6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

November

12

Op 12 november wordt er voor het eerst sinds mei een nieuwe versie van de ‘Richtlijn opvang dak- en thuisloze mensen’ gepubliceerd op rijksoverheid.nl. Deze twaalfde versie bevat aanvullende adviezen van het RIVM:

- Het RIVM heeft op 8 november geadviseerd over veilige opvang van dak- en thuisloze mensen in het kader van het toenemend aantal besmettingen;
- Het RIVM adviseert om de veilige afstand van anderhalve meter te handhaven tot het einde van de winterkoude-regeling (1 april). Op deze manier wordt een veilige setting gecreëerd voor de doelgroep dak- en thuisloze mensen, waarvan bekend is dat zij kwetsbaarder zijn dan de algemene bevolking;
- VWS roept daarom gemeenten en opvanginstellingen op het advies van het RIVM op te volgen en alle locaties die bedoeld zijn voor dag- en nachtopvang van dak- en thuisloze mensen wederom conform de anderhalve meter in te richten. Daarbij behoren dus ook inloopvoorzieningen die specifiek bedoeld zijn voor deze doelgroep en winterkoudelocaties zodra de winterkouderegeling van kracht is;
- Deze oproep blijft geldig tot 1 april 2022.⁴³

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
- 4. Opvang van dak- en thuisloze mensen**
5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek
6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

December

21

Op 21 december wordt op rijksoverheid.nl de dertiende versie van de 'Richtlijn opvang dak- en thuisloze mensen' gepubliceerd.

Op 18 december is een landelijke lockdown afgekondigd om verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Daarom roept VWS gemeenten op – net als tijdens eerdere landelijke lockdowns – de nachtopvang ook open te stellen voor mensen die daar conform de Wmo 2015 geen recht op hebben en ervoor te zorgen dat dakloze mensen overdag naar binnen kunnen om warm te worden, voor sanitaire behoeften en om een maaltijd te nuttigen. Locaties waar georganiseerde dagbesteding plaatsvindt voor kwetsbare groepen mogen openblijven. Inlooplocaties voor dak- en thuisloze mensen vallen hier ook onder. De oproep blijft geldig zolang er sprake is van een landelijke lockdown, in ieder geval tot 14 januari. De afspraken tussen het Rijk en de VNG over compensatie van de meerkosten in verband met het volgen van deze richtlijn zijn hierbij van toepassing.

Meer nog dan tijdens eerdere lockdowns is de inzet van alle gemeenten met creativiteit en flexibiliteit nodig in verband met de grotere besmettelijkheid van de omikronvariant. VWS doet daarom een nadrukkelijk beroep op alle centrumgemeenten om waar nodig in gezamenlijkheid of onderlinge afstemming alle dak- en thuisloze mensen op te vangen. ⁴⁴

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
- 4. Opvang van dak- en thuisloze mensen**
5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek

6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Januari 2022

18

Op 18 januari 2022 wordt op rijksoverheid.nl de veertiende versie van de ‘Richtlijn opvang dak- en thuisloze mensen’ gepubliceerd.

Op 14 januari is aangekondigd dat de lockdown wordt verlengd (met een aantal versoepelingen). De oproep vanuit het Rijk om noodopvang te organiseren wordt daarom verlengd tot en met 25 januari. Vanaf het moment dat de lockdown eindigt, geldt een afbouwperiode van twee weken. Omdat de maximale capaciteit in een aantal grote centrumgemeenten bereikt, is doet het Rijk een dringend beroep op alle centrumgemeenten om de noodopvang in heel Nederland toegankelijk te houden.⁴⁵

26

Op 26 januari wordt op rijksoverheid.nl de vijftiende versie van de ‘Richtlijn opvang dak- en thuisloze mensen’ gepubliceerd.

Op 25 januari is aangekondigd dat de maatregelen met ingang van 26 januari 2022 verder worden versoepeld. Daarmee is de lockdown beëindigd. De oproep aan gemeenten vanuit het Rijk om noodopvang te bieden aan mensen die daar conform de Wmo 2015 geen recht op hebben is daarom niet langer van kracht. Gemeenten worden daarom opgeroepen de noodopvang af te bouwen in maximaal 2 weken (tot 9 februari). Het verdient de voorkeur om vanaf 26 januari te starten met het informeren van de gebruikers van de opvang over de datum wanneer de opvang daadwerkelijk voor hen eindigt (indien dat nog niet gebeurd is), en hen aan te sporen alternatief onderdak te zoeken. Voor gebruikers en opvangorganisaties moet zo snel als mogelijk duidelijk zijn op welke datum in de afbouwperiode de opvang feitelijk wordt stopgezet. Maatwerk voor individuele gevallen blijft altijd mogelijk.⁴⁶

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
- 4. Opvang van dak- en thuisloze mensen**
5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek
6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Februari 2022

15

Op 15 februari informeert minister Kuipers de Tweede Kamer door middel van een stand-van-zakenbrief over COVID-19 over de opvang van dak- en thuisloze mensen. Gedurende de lockdown van 18 december 2021 tot 26 januari 2022 heeft het Rijk gemeenten opgeroepen om alle dak- en thuisloze mensen op te vangen, ook de mensen die daar normaal gesproken geen recht op hebben conform de Wmo 2015. Met het versoepelen van de maatregelen hebben gemeenten deze noodopvang naar aanleiding van de richtlijn voor de opvang voor dak- en thuisloze mensen inmiddels afgebouwd. Het advies om 1,5 meter afstand aan te houden in de opvang blijft conform RIVM-advies staan tot 1 april 2022, ongeacht verdere versoepelingen in andere sectoren. Hierover is ook reeds gecommuniceerd met de sector via bovengenoemde richtlijn.⁴⁷

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
- 4. Opvang van dak- en thuisloze mensen**
5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek
6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Maart 2022

16

Op 16 maart wordt op rijksoverheid.nl de zestiende en laatste versie van de 'Richtlijn opvang dak- en thuisloze mensen' gepubliceerd. In overleg met het veld en naar aanleiding van signalen uit de sector is besloten dat er hierna geen nieuwe richtlijn meer nodig was.

Naar aanleiding van de aankondiging van het Kabinet dat de meeste maatregelen komen te vervallen per 23 maart, vervalt de richtlijn voor de opvang van dak- en thuisloze mensen ook grotendeels. Er geldt een uitzondering voor de volgende maatregelen:

- De oproep om 1,5 meter te handhaven in de maatschappelijke opvang komt per 1 april te vervallen (einde Winterkouderegeling).
- De quarantaine- en isolatieregels in de maatschappelijke opvang volgen de regels die voor alle Nederlanders gelden. Zo lang iemand in quarantaine of isolatie moet na een (vermoedelijke) besmetting is het daarom nodig om voldoende quarantaineplekken te organiseren voor het geval dat een besmetting plaatsvindt in opvang en woonvoorzieningen. Regionale samenwerking met andere zorginstellingen blijft nodig. Denk daarbij ook aan beschermd wonen en de vrouwenopvang.
- De basismaatregelen blijven van belang. Cliënten en medewerkers binnen de maatschappelijke opvang moeten letten op hygiëne, ventilatie en zich laten testen bij klachten.⁴⁸

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
- 5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek**
6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek

Mei

27

Op 27 mei 2021 stelt de vaste Kamercommissie voor VWS vragen aan demissionair minister De Jonge, demissionair minister Van Ark en aan demissionair staatssecretaris Blokhuis over het jaarverslag van VWS. In de beantwoording op [8 juni 2021](#), wordt toelichting gegeven op de verdeling van PBM voor mantelzorgers.⁴⁹

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
- 5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek**
6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Juni 08

Op 8 juni ([zie 27 mei 2021](#)) beantwoorden demissionair minister De Jonge, demissionair minister Van Ark en demissionair staatssecretaris Blokhuis vragen van de vaste Kamercommissie voor VWS over het jaarverslag van VWS. De commissie vraagt de demissionaire bewindspersonen waarom er € 1,7 miljoen minder dan verwacht is uitgegeven aan PBM van mantelzorgers. De demissionair minister antwoordt dat er bij het opstellen van de richtlijn een raming is gemaakt van de kosten. Deze raming is gebaseerd op een aantal aannames, waaronder de besmettingsgraad en het aantal mensen dat in aanmerking zou komen voor de pakketten met beschermingsmiddelen. In de praktijk zijn er minder pakketten verstrekt dan werd verwacht op basis van deze aannames. De onderuitputting komt enerzijds doordat in de praktijk de besmettingsgraad lager lag dan waar van tevoren rekening mee was gehouden. Anderzijds zal ook niet iedere cliënt of individuele zorgverlener de middelen nodig hebben gevonden ofwel men was onvoldoende op de hoogte van deze regeling.⁵⁰

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
- 5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek**
6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

September

14

Op 14 september informeert demissionair minister De Jonge de Tweede Kamer per stand-van-zakenbrief betreffende COVID-19 dat de regelingen voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek worden verlengd tot en met 31 december 2021. Bovendien worden de huidige doelgroepen die hiervoor in aanmerking komen (mantelzorgers, PGB-gefinancierde zorgverleners en vrijwilligers in de palliatieve zorg) uitgebreid met de groepen die om medische redenen niet gevaccineerd kunnen worden of bij wie de vaccins niet of onvoldoende werken.⁵¹

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
- 5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek**
6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

December

10

Op 10 december informeert demissionair minister De Jonge de Tweede Kamer per brief betreffende de voortzetting van financiële coronamaatregelen zorg 2022 dat hij voornemens is de voorziening om PGB-houders en mantelzorgers in risicosituaties te voorzien van PBM te verlengen voor 2022. Hij onderzoekt de mogelijkheden ertoe.⁵²

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
- 5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek**
6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Januari 2022

14

Op 14 januari 2022 informeert minister Kuipers de Tweede Kamer per stand-van-zakenbrief betreffende COVID-19 onder andere over de bescherming van mensen met een kwetsbare gezondheid. In het kader hiervan heeft de snelle verspreiding van de omikronvariant de minister doen besluiten om zelftesten als extra categorie op te laten nemen onder de meerkostenregelingen in de Wet langdurige zorg en sociaal domein. Door zelftesten toe te voegen aan de meerkostenregelingen, kunnen zorgaanbieders de kosten die zij hiervoor maken gecompenseerd krijgen. Voor het beschikbaar stellen van zelftesten voor de pgb-zorgverleners zal de minister de huidige PBM-regeling voor mantelzorgers, pgb-zorgverleners en cliënten die in zelfisolatie verkeren gebruiken.⁵³

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
- 5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek**
6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

Maart 2022

15

Op 15 maart informeert minister Kuipers in een stand-van-zakenbrief over COVID-19 dat hij op korte termijn laat onderzoeken of, en zo ja hoe, hij de samenstelling van pakketten met PBM beter kan laten aansluiten bij de behoefte van mantelzorgers, pgb-gefinancierde zorgverleners en vrijwilligers in de palliatieve zorg in deze fase van de pandemie. De pakketten zijn samengesteld naar de behoeften van de eerdere fasen van de pandemie.⁵⁴

Inhoud

Leeswijzer

Kantelmomenten

1. Strategie kwetsbare mensen en strategie ouderen thuis
2. Stimuleringsregeling E-health Thuis en maatschappelijk steunpakket
3. Uitzonderingen op maatregelen voor kwetsbare mensen
4. Opvang van dak- en thuisloze mensen
5. Regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek

6. Aanvullende informatie

Bronnen

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Jan

Feb

Mrt

6. Aanvullende informatie

Op 23 maart 2022 vervallen vrijwel alle maatregelen ter bestrijding van COVID-19. Deze datum vormt daarmee het algemene einde van alle tijdlijnen. Na deze datum hebben nog een aantal gebeurtenissen plaatsgevonden die relevant zijn om een totaalbeeld te schetsen in het kader van de reconstructie. In dit hoofdstuk worden deze gebeurtenissen beschreven.

Op 4 juli stuurt minister Kuipers een verzamelbrief over COVID-19 naar de Tweede Kamer. Hierin kondigt hij aan dat hij de regeling voor de verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek verlengt totdat duidelijk is hoe bescherming van kwetsbare mensen op langere termijn eruit moet zien. De minister is hierover in gesprek met de Gezondheidsraad. Naast de verlenging is ook de samenstelling van de pakketten aangepast, zodat deze beter aansluit op de vraag en behoefte van de mensen die hiervoor in aanmerking komen. Aan de langertermijnpakketten zijn ook FFP2-maskers toegevoegd. Hiermee wordt invulling gegeven aan de motie⁵⁵ van lid Westerveld over verlenging van de regeling persoonlijke beschermingsmiddelen en zelftesten voor kwetsbaren en aan de motie⁵⁶ van het lid Van den Berg c.s., waarin de regering onder meer wordt opgeroepen te onderzoeken of FFP2-maskers beschikbaar gesteld kunnen worden aan kwetsbaren.⁵⁷ [Zie hoofdstuk 5](#) voor meer over de regeling voor verstrekking van PBM en zelftesten via de apotheek.

Op 8 juli heeft het kabinet formeel het Nederlandse Herstel- en Veerkrachtplan (HVP) ingediend bij de Europese Commissie. Het plan telt 49 maatregelen, waarvan 21 hervormingen en 28 investeringsplannen. Onderdeel 5.1 ('Versterken van de publieke gezondheidssector en pandemieparaatheid') bestaat uit:

1. Tijdelijke extra personele capaciteit voor de zorg in crisistijd;
2. Extension Intensive Care;
3. SET COVID-19 & SET COVID-19 2.0;
4. Health RI.

De coördinatie van het HVP ligt bij het minister van Financiën.⁵⁸ [Zie hoofdstuk 2](#) voor meer over de SET COVID-19.

Eindnoten

Vanaf dit overzicht kunt u terug naar de lopende tekst door op het cijfer voor de eindnoot te klikken.

- 1 DMO (2021, 9 maart). Toestaan onrechtmatigheid in subsidieverlening Nederlandse Rode Kruis i.k.v. Nationaal Actieplan Covid-19 (1839265-219297-DMO) [nota ter beslissing].
- 2 Demissionair minister van VWS (2021, 23 maart). Stand van zakenbrief COVID-19 (25295-1063). URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1063.html.
- 3 Demissionair minister van VWS (2021, 28 mei). Stand van zaken COVID-19 (25295-1241) [brief regering]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1241.html.
- 4 Demissionair minister van VWS (2021, 6 juli). Maatregelen i.v.m. COVID-19 (25295-1356) [brief regering]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1356.html.
- 5 Demissionair minister van VWS (2021, 6 juli). Maatregelen i.v.m. COVID-19 (25295-1356) [brief regering]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1356.html.
- 6 Demissionair minister van VWS (2021, 6 juli). Maatregelen i.v.m. COVID-19 (25295-1356) [brief regering]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1356.html.
- 7 Demissionair minister van VWS (2021, 13 augustus). Stand van zaken COVID-19 (25295-1396) [brief regering]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1396.html.
- 8 Demissionair minister van VWS (2021, 14 september). Stand van zaken COVID-19 (25295-1422) [brief regering]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1422.html.
- 9 DMO (2021, 23 februari). Bijpraten programma Langer Thuis [nota ter voorbereiding van een overleg].
- 10 Demissionair minister van VWS (2021, 11 mei). Stand van zakenbrief COVID-19 (25295-1179) [brief regering]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1179.html.
- 11 F. Agema en de griffier (2021, 18 mei). Inbreng verslag van een schriftelijk overleg over het steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl (Kamerstuk 25295-988) (2021D18086) [inbreng verslag schriftelijk overleg]. URL: www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2021D18086.
- 12 F. Agema en de adjunct-griffier (2021, 27 mei). Lijst van vragen over het Jaarverslag Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport 2020 (Kamerstuk 35830-XVI-1) (2021D20239) [niet-dossierstuk]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/nds-tk-2021D20239.html.
- 13 F. Agema en de adjunct-griffier (2021, 9 juni). Lijst van vragen en antwoorden over het Jaarverslag Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport 2020 (Kamerstuk 35830-XVI-1) (35830-XVI-8) [Lijst van vragen en antwoorden]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-35830-XVI-8.html.
- 14 F. Agema en de griffier (2021, 12 juli). Verslag van een schriftelijk overleg over het steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl (25295-1359) [verslag]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1359.html.
- 15 Demissionair minister van VWS (2021, 14 september). Brief van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (25295-1422). URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1422.html.
- 16 A.H. Kuiken en de adjunct-griffier (2021, 30 september). 35925-XVI Verslag houdende een lijst van vragen inzake vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2022 (2021D36302) [lijst van vragen]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/nds-tk-2021D36302.html.

- 17 A.H. Kuiken en de adjunct-griffier (2021, 15 oktober). Verslag houdende een lijst van vragen en antwoorden (35925-XVI-14) [lijst van vragen en antwoorden]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-35925-XVI-14.html.
- 18 Demissionair minister van VWS (2021, 21 december). Opbrengsten steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl (25295-1705) [brief regering en bijlage]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1705.html [brief regering]; URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-1014130 [bijlage].
- 19 Demissionair minister van VWS (2021, 21 december). Opbrengsten steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl (25295-1705) [brief regering]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1705.html.
- 20 Demissionair minister van VWS (2021, 21 december). Opbrengsten steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl (25295-1705) [Kamerbrief]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1705.html.
- 21 Demissionair minister van VWS (2021, 23 maart). Stand van zakenbrief COVID-19 (25295-1063) [brief regering]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1063.html.
- 22 L. Sazias (2020, 9 december). Motie van het lid Sazias over heldere communicatie over mensen zonder mondkapje om medische redenen (25295-792) [motie]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-792.html.
- 23 M. Hijink (2020, 24 november). Motie van het lid Hijink over eenduidige ondersteuning en regels voor mensen met een beperking of ziekte (25295-752) [motie]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-752.html.
- 24 L. Sazias (2021, 5 januari). Motie van de leden Sazias en Van Otterloo over vaccins die nog goedgekeurd moeten worden eerst inzetten voor thuiswonende mensen van 60 tot 75 jaar (25295-865) [motie]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-865.html.
- 25 Demissionair minister van VWS (2021, 23 maart). Stand van zakenbrief COVID-19 (25295-1063) [brief regering]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1063.html.
- 26 Demissionair minister van VWS (2021, 11 mei). Stand van zakenbrief COVID-19 (25295-1179) [brief regering]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1179.html.
- 27 DMO (2021, 20 mei). Eigen verklaring uitzondering mondkapjesplicht (2368553-1009794) [nota ter beslissing; ondertekend door MMZS op 8 juni].
- 28 DMO (2021, 20 mei). Eigen verklaring uitzondering mondkapjesplicht (2368553-1009794) [mailcorrespondent ondertekend door MVWS op 16 juni].
- 29 J. Klaver en R. Jetten (2020, 12 augustus). Motie van de leden Klaver en Jetten over impact van corona op mensen met een verhoogd gezondheidsrisico (25295-475) [motie]. URL: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-475.html>.
- 30 Demissionair minister van VWS (2021, 18 juni). Stand van zakenbrief COVID-19 (25295-1297) [brief regering]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1297.html.
- 31 Demissionair minister van VWS (2021, 21 september). Stand van zaken COVID-19 (25295-1422) [brief regering]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1422.html.
- 32 VWS (2021, 3 maart). Richtlijn opvang dak- en thuisloze mensen, versie 8 [richtlijn].
- 33 Demissionair minister van VWS (2021, 23 maart). Stand van zakenbrief COVID-19 (25295-1063) [brief regering]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1063.html.
- 34 VWS (2021, 12 maart). Richtlijn opvang dak- en thuisloze mensen, versie 9 [richtlijn].
- 35 Demissionair minister van VWS (2021, 23 maart). Stand van zakenbrief COVID-19 (25295-1063) [brief regering]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1063.html.
- 36 Demissionair minister van VWS (2021, 13 april). Stand van zakenbrief COVID-19 (25295-1105) [brief regering]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1105.html.
- 37 VWS (2021, 21 april). Richtlijn opvang dak- en thuisloze mensen, versie 10 [richtlijn].

- 38 L. Westerveld en S. Simons (2021, 22 april). Motie van de leden Westerveld en Simons over de ondersteuning van niet rechthebbende dak- en thuislozen (25295-1144) [motie]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1144.html.
- 39 L. Westerveld en S. Simons (2021, 22 april). Motie van de leden Westerveld en Simons over de ondersteuning van niet rechthebbende dak- en thuislozen (25295-1144) [motie]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1144.html.
- 40 Demissionair minister van VWS (2021, 11 mei). Stand van zakenbrief COVID-19 (25295-1179) [brief regering]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1179.html.
- 41 VWS (2021, 19 mei). Richtlijn opvang dak- en thuisloze mensen, versie 11 [richtlijn].
- 42 Demissionair minister van VWS (2021, 28 mei). Stand van zaken COVID-19 (25295-1241) [brief regering]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1241.html.
- 43 VWS (2021, 12 november). Richtlijn opvang dak- en thuisloze mensen, versie 12 [richtlijn].
- 44 VWS (2021, 21 december). Richtlijn opvang dak- en thuisloze mensen, versie 13 [richtlijn].
- 45 VWS (2022, 18 januari). Richtlijn opvang dak- en thuisloze mensen, versie 14 [richtlijn].
- 46 VWS (2022, 26 januari). Richtlijn opvang dak- en thuisloze mensen, versie 15 [richtlijn].
- 47 Minister van VWS (2022, 15 februari). Stand van zakenbrief COVID-19 (25295-1775) [brief regering]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1775.html.
- 48 VWS (2022, 16 maart). Richtlijn opvang dak- en thuisloze mensen, versie 16 [richtlijn].
- 49 F. Agema en de adjunct-griffier (2021, 27 mei). Lijst van vragen over het Jaarverslag Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport 2020 (Kamerstuk 35830-XVI-1) (2021D20239) [niet-dossierstuk]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/nds-tk-2021D20239.html.
- 50 F. Agema en de adjunct-griffier (2021, 9 juni). Lijst van vragen en antwoorden over het Jaarverslag Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport 2020 (Kamerstuk 35830-XVI-1) (35830-XVI-8) [Lijst van vragen en antwoorden]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-35830-XVI-8.html.
- 51 Demissionair minister van VWS (2021, 14 september). Stand van zaken COVID-19 (25295-1422) [brief regering]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1422.html.
- 52 Demissionair minister van VWS (2021, 10 december). Voorzetting financiële COVID-maatregelen zorg 2022 inclusief voorhang verlengen meerkostenprestatie (25295-1635) [brief regering]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1635.html.
- 53 Minister van VWS (2022, 14 januari). Stand van zaken Covid-19 en 138e OMT advies (25295-1717) [brief regering]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1717.html.
- 54 Minister van VWS (2022, 15 maart). Stand van zaken COVID-19 (25295-1819) [brief regering]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1819.html.
- 55 L. Westerveld (2022, 24 mei). Motie van het lid Westerveld over verlenging van de regeling persoonlijke beschermingsmiddelen en zelftesten voor kwetsbaren (25295-1851) [motie]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1851.html.
- 56 J. van den Berg (2022, 31 mei). Gewijzigde motie van het lid Van den Berg c.s. over maatwerk rond herhaalprikken voor kwetsbaren onder de 60 jaar (t.v.v. 25295-1847) (25295-1870) [Kamerbrief]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25295-1870.html.
- 57 Minister van VWS (2022, 4 juli). Verzamelbrief COVID-19 (1040508) [Kamerbrief]. URL: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-1040508.
- 58 Rijksoverheid.nl (2022, 8 juli). Nederlands Herstel- en Veerkrachtplan [publicatie].

Dit is een uitgave van
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Postadres
Postbus 20350 | 2500 EJ Den Haag
Telefoon 070 340 79 11
www.rijksoverheid.nl/vws

augustus 2023